

Het wel en wee van een wonder

Colofon

ISBN: 978 94 6365 607 8

1e druk 2023

© 2023, Nel Nederlof

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Het wel en wee van een wonder

Nel Nederlof

VOORWOORD

Dit boek heb ik geschreven voor onze dochter Marja Charlotte, roepnaam Marlotte.

Ik ben gewoon begonnen met schrijven, ik moest mijn verhaal en mijn emoties kwijt. Ik ben begonnen bij haar geboorte en geëindigd bij haar overlijden. Het was een bijzonder leven dat Marlotte geleefd heeft. Sommige onderdelen hebben meer tekst en uitleg nodig dan andere onderdelen. Daarom is dit boek niet onderverdeeld in hoofdstukken, maar in gebeurtenissen. Ik ben geen schrijfster, ik ben een moeder die behoefte had om dit levensverhaal op te schrijven. Maar alles wat ik heb geschreven, is echt gebeurd. Hoewel sommige gebeurtenissen misschien 'te gek voor woorden' zijn, is er niks verzonnen. Misschien zullen er mensen zijn die schrikken van hetgeen Marlotte heeft meegemaakt. Marlotte heeft het doorstaan, wij hebben het ook doorstaan. Eigenlijk hoor ik nu te schrijven dat we sterker uit de strijd zijn gekomen, maar dat zijn we niet. Wel extreem vermoeder, sarcastischer en meer bewust van alle obstakels die je tegenkomt in de strijd om het leven van een ernstig meervoudig gehandicapt meisje zou goed mogelijk te laten verlopen.

Iedereen die voorkomt in dit boek heb ik benaderd om te vragen of ze genoemd willen worden of dat ze liever onder een andere naam vermeld worden. Bijna iedereen heb ik kunnen traceren, maar bij een

enkeling is dat niet gelukt, zij waren niet meer te achterhalen. De mensen die toestemming hebben gegeven, worden allemaal met hun eigen naam genoemd. De artsen die mij dertig jaar geleden zo gesteund hebben tijdens mijn zwangerschap zijn blij dat ik mijn verhaal eindelijk heb opgeschreven; dit had ik volgens hen eerder moeten doen. Bijzonder om mensen dertig jaar na dato opnieuw te spreken en nog bijzonderder dat ze nog precies wisten over wie het ging. De meiden van de dagverblijven waar Marlotte dagbesteding had, zijn er trots op dat ze genoemd worden. Eigenlijk is iedereen in onze omgeving verbaasd dat het zó lang geduurd heeft eer ik ertoe gekomen ben om Marlottes bijzondere geschiedenis op te schrijven.

Marlotte heeft bij twee instellingen gewoond: een Thomashuis, dat onder de franchisegever De Drie Notenboomen valt, en Nieuw Buitenzorg, dat onder stichting Philadelphia valt. Beide instanties heb ik benaderd. Dat ik niet positief ben over beide instellingen heeft puur te maken met hetgeen wij hebben meegemaakt. Er zullen heel veel mensen zijn die wel positieve ervaringen hebben opgedaan bij deze instellingen. Dat 'ons' Thomashuis een 'pechhuis' geweest is, zegt niks over de andere huizen. Omdat mijn verhaal op sommige punten best negatief is, heb ik beide instellingen mijn verhaal vooraf laten lezen. Ik was bang voor hun reacties, maar vind het heel sportief dat ze beide gereageerd hebben en dat beide geen bezwaar maken tegen publicatie van mijn verhaal.

Ondanks onze meningsverschillen wil ik ze daar echt heel hartelijk voor bedanken.

Philadelphia heeft geantwoord dat ik mijn verhaal mag delen met anderen, maar dat zij en ik over sommige zaken van mening zullen blijven verschillen. Zij zijn het eens met mijn mening dat fysiotherapeuten de insteek volgen van hun beleid, namelijk alleen een adviserende rol. Maar zij geven aan dat er ook periodes zijn geweest waarin Marlotte wel fysiotherapie heeft gehad, zoals in de behandelplannen staat. Daar hebben zij gelijk in. In het eerste jaar heeft ze inderdaad therapie gehad, niet veel, maar regelmatig werd ze meegenomen naar de therapieruimte. Dat is een langzame dood gestorven. Dat zie ik als een fout van Philadelphia, maar dat is ook de trend van de gezondheidszorg in Nederland van de afgelopen jaren. Bezuinigingen! Gek worden we er met z'n allen van, alles wordt wegbezuinigd in de zorg. De zorg op de groep werd ook moeilijker, omdat er daar, en in de zorg in het algemeen, een gigantisch personeelsgebrek is. Petje af hoe iedereen op de groep altijd maar weer extra diensten ging draaien om de bezetting rond te krijgen. Er kwam minder tijd voor ontspannende activiteiten, maar de feitelijke verzorging bleef goed. Pas afgelopen december werd de fysiotherapie van Marlotte weer een vast onderdeel van het programma. Dat kwam omdat mijn man een gesprek had met de huisarts, waarin hij aangaf dat wij het leven van Marlotte niet meer menswaardig vonden. De huisarts heeft min of meer afgedwongen dat Marlotte

weer fysio zou krijgen, voorlopig voor een periode van drie maanden, met daarna een evaluatie om het effect te bespreken. Die evaluatie is er nooit gekomen, binnen die drie maanden is Marlotte overleden. De reactie van De Drie Notenboomen was ook positiever dan ik van tevoren had ingeschat. Over Marlottes tijd in het Thomashuis valt weinig goeds te melden. Het verhaal hierover heb ik opgeschreven zoals het toentertijd gegaan is. Het verhaal van pech hebben, onbekwaamheid, het vechten tegen de bierkaai; niets heb ik overgeslagen. Deze hele periode is een periode van kommer en kwel geweest. Ook dit verhaal hebben zij ter inzage gekregen en ook zij reageerden met de woorden: ‘Het is jammer genoeg zo gebeurd, er staan geen onwaarheden in het verhaal, dus houden we publicatie echt niet tegen.’ Er werd ons zelfs veel succes gewenst met dit boek en graag kopen zij te zijner tijd ook een exemplaar. Sinds het huis waar Marlotte gewoond heeft, overgegaan is in andere handen hoor en lees ik alleen maar positieve verhalen. Het nieuwe zorgeltpaar heeft daar hard hun best voor gedaan en zijn daar volledig in geslaagd. Eind goed, al goed.

Marlotte was onze dochter. De meest bijzondere dochter die we ons konden wensen en we zijn altijd supertrots op haar geweest. Voor ons was ze perfect.

Nel Nederlof
Velsbroek, september 2023

ZWANGERSCHAP EN GEBOORTE

26 februari 2023

Vanmorgen om 4.45 uur is Marlotte overleden.

11.003 dagen oud. 11.003 dagen heeft ze langer geleefd dan alle artsen voorspeld hadden.

Medici hebben het dus weleens mis met hun voorspellingen. Gelukkig maar, daarom hebben wij dertig jaar plus één maand en vijftien dagen van haar kunnen houden en kunnen genieten. Ook hebben wij haar dertig jaar plus één maand en vijftien dagen soms ver weg gewenst. Zo ver weg dat we haar eventjes niet zouden horen, niet hoefden te troosten, niet hoefden te verzorgen. Gewoon ... eventjes rust.

Nu hebben we rust. Marlotte is vanmorgen zachtjes ingeslapen. Ook zij heeft nu rust. Eindelijk verlost van dat ernstig gehandicapte leven dat zij leidde. Ze is geboren met zo'n gehandicapt lichaam dat ze volgens de artsen niet levensvatbaar zou zijn. Niet levensvatbaar? Nou, daar dacht Marlotte anders over. Zij zou iedereen weleens laten zien dat het leven voor haar te leuk is om meteen na haar geboorte ermee te stoppen.

11 januari 1993

's Avonds om negentien minuten over zes kwam zij ter wereld in het Zeeweg Ziekenhuis in IJmuiden. Niks geen rustige, knusse geboorte. Nee, het was

op dat moment een drukte van belang in de kraamkamer. De gynaecoloog was erbij, de arts-assistent, twee verpleegkundigen, de kinderarts, en natuurlijk papa en mama. Iedereen keek vol spanning uit naar deze geboorte. Eindelijk kwam op dit moment een einde aan de maandenlange onzekerheid. Wanneer het kind ter wereld komt en volgens verwachting dood is, dan kan voor iedereen het leven weer z'n gewone gangetje gaan en is er eindelijk duidelijkheid. De onzekerheid van de laatste vier maanden moest nu maar eens over zijn. Nog een laatste perswee en daar was ze dan: onze dochter Marlotte.

Ze werd geboren en meteen was ze weer weg. Foetsie, zomaar verdwenen uit de verloskamer. Ik had haar niet eens gezien. Of gehoord. Dat kon ook niet: doodgeboren baby'tjes geven geen geluid. Doodgeboren baby'tjes zijn doodstil.

Maar wat hoorden we dan voor gekrijs achter de dichte deur? Was er gelijktijdig in een andere ruimte ook een baby geboren? Nou, dat was er wel een-tje die een hoop herrie maakte. Maar toen kwam de kinderarts met zijn hoofd om het hoekje van de deur met de verpletterende mededeling: 'Dit is jullie pasgeboren dochter, die voluit van zich laat horen'

Ik hoorde het aan en wist niet wat ik moest met die mededeling. Ik had heel andere dingen aan mijn hoofd. Er hilde dan wel een kind en dat scheen mijn kind te zijn, maar ik droeg nog een kind, de

andere helft van mijn tweeling. Zij zou echt nooit huilen, want zij was al veertien weken dood. Maar ze zou nu wel geboren moeten worden, wilde er een einde komen aan de nachtmerrie die deze zwangerschap was geworden. Ik raakte een beetje in paniek en vroeg wanneer deze geboorte eindelijk zou plaatsvinden. Toen hoorde ik dat die geboorte al achter de rug was, dat beide meisjes op hetzelfde moment, aan elkaar gekleefd, ter wereld gekomen. Ze hadden samen zesendertig weken één ruimte gedeeld, samen de eerste tweeëntwintig weken gezellig naast elkaar, tot het noodlot toesloeg en een van hen overleed. Na dat overlijden waren het daardoor nog veertien weken wat minder prettige omstandigheden in die warme buik geweest, met één levend en één dood meisje, maar ze waren nog wel steeds samen en bleven tot het laatste moment samen, tot ze in één laatste perswee samen ter wereld kwamen.

Maanden eerder, ergens in de zomer van 1992

Ik was dus zwanger. Oeps, onze twee jongens waren al tien en dertien jaar. Een derde kind? Daar hadden we eigenlijk geen rekening mee gehouden. Maar nu het eenmaal zo was, dan maar zo snel mogelijk een afspraak maken bij de gynaecoloog. Ik was tenslotte al negenendertig en wilde van alle voorzieningen gebruikmaken die er tegenwoordig waren. Bij de jongens had ik bijvoorbeeld nooit een echo gehad, dat werd niet gedaan in 1979 en 1982.

Ook wilde ik gebruikmaken van de mogelijkheid van een vruchtwaterpunctie. Niet dat ik me ook maar enige zorgen maakte over de gezondheidstoestand van de baby, nee, het leek ons gewoon gemakkelijk om te weten of er een zoon of een dochter bij kwam. Alle babyspullen van de jongens waren in de loop der jaren weggegeven of weggegooid. Alles moest opnieuw worden aangeschaft, hetzij in het roze, hetzij in het blauw. Een jongetje zou leuk zijn, ik vond mezelf geen meisjesmoeder, maar aan de andere kant ... Na twee jongens was een meisje misschien ook wel leuk, dat meisjesmoedergevoel zou heus wel komen.

Op de afgesproken dag zat ik in de wachtkamer bij de gynaecoloog. Mijn man Kees kon geen vrij krijgen, dus ik had jongste zoon Reinout meegenomen. Hij vond het wel interessant en spannend. De gynaecoloog liep routineus het vragenlijstje door, voelde wat aan mijn nog platte buik en besloot ter plekke dat ik meteen door moest voor een echo. Dat was onverwacht! Eindelijk op mijn negenen-dertigste mijn eerste echo, daar had ik vandaag nog niet op gerekend. Een meevaller dus. Bij de echoscopie vonden ze het beter dat Reinout even achterbleef in de wachtkamer. Nu ging het gebeuren: de echoscopiste smeerde gel op mijn buik, tuurde naar het scherm en vroeg toen: 'Bent u blij met deze zwangerschap?'

Ik gaf eerlijk antwoord: dat het wel even schrikken was geweest, maar dat we intussen erg blij waren

met dit nieuwe wonder. Toen kwam de mededeling waar ik toch wel even van slag van raakte: ‘Wees dan maar dubbel zo blij, want je bent zwanger van een tweeling.’ Oeps!!! Terug naar de wachtkamer, even bijkomen van dit nieuws, daarna snel naar huis. Moest toch Kees even bellen. Het was 1992, een mobieltje hadden we nog niet. Ik reed naar huis met een hoofd vol blijheid, vond het geweldig nieuws dat er twee kinderen bij zouden komen. Een tweeling had ik altijd al leuk gevonden. Een kwartiertje later was ook Kees telefonisch op de hoogte gebracht. Hij was er stil van en moest echt bijkomen van dit nieuws. Hij beloofde dat hij me later terug zou bellen, hij had even tijd nodig.

Het was een paar weken later. Het nieuws was intussen geland, iedereen was inmiddels op de hoogte, en in augustus vertrokken we voor een kampeervakantie naar Frankrijk. Ik had veel last van ochtendmisselijkheid en zat regelmatig met een spuugbak op schoot in de auto. In Frankrijk, aan de rivier de Lot, hadden we een leuke, gezellige vakantie. We zouden drie weken gaan, maar dat moest ingekort worden naar tweeëneenhalve week, want er stond een afspraak gepland in het AMC, daar zou eind augustus een vruchtwaterpunctie plaatsvinden. Amsterdam, eind augustus; daar lag ik dan. Er werd uitgelegd hoe het werkte, zo’n punctie. Kwestie van even diep ademhalen en dan ging de naald erin. Ze zouden wat vruchtwater opzuigen, dat was zo

gebeurd, en dan volgde na ongeveer twee weken de uitslag met eventuele afwijkingen en het geslacht van de kindjes. O ja, ik had me niet gerealiseerd dat in geval van een tweeling er twee keer geprikt moest worden. Ieder kind heeft zijn eigen vruchtwater in zijn eigen vruchtzak. Uiteindelijk stelde het inderdaad niet veel voor, zo'n prik in je buik. Tenminste ... de eerste prik. De tweede vond ik een stuk pijnlijker. Wat een gewroet met die naald. 'Diep en rustig blijven ademhalen,' zei de arts die de punctie uitvoerde. Ondertussen hoorde ik hem zachtjes in zichzelf mopperen. Uiteindelijk, na heel wat minuten, kwam het verlossende woord: het was gelukt! De arts had wel wat mitsen en maren. Normaal gesproken, zo zei hij, wist hij zeker dat hij in twee verschillende vruchtzakken had geprikt, van elk kind het eigen vruchtwater, maar in mijn geval kon hij die garantie niet geven. De kans bestond dat er twee keer hetzelfde was aangeprikt en opgezogen. De kans bestond dat ze samen één placenta deelden. Ik kon er niet mee zitten, nam het voor kennisgeving aan en was blij dat het hele gedoe achter de rug was. Snel naar huis, bijkomen van al het zoeken en wroeten, en nu rustig afwachten welke uitslag er over twee weken binnen zou komen.

Ruim twee weken later kwam die uitslag. Maar niet, zoals we verwacht hadden, gewoon op ons huisadres. Nee, twee weken later lag ik in het ziekenhuis. Op 3 september werd ik onverwachts op-

genomen, omdat ik wat licht bloedverlies had. In het ziekenhuis werd bedrust voorgeschreven. Nou, een paar dagen bedrust leek me eigenlijk best wel even lekker. Beetje uitrusten, beetje lezen, ik zou me wel vermaken. Een maand geleden had ik me nog verheugd op mijn allereerste echo, en nu kreeg ik totaal onverwacht alweer een echo, omdat ze natuurlijk wel eventjes moesten onderzoeken waar dat bloedverlies vandaan kwam. Een extra echo, dat hadden we niet verwacht en vonden we eigenlijk alleen maar een extra verrassing. Een meevalkertje.

Helaas, het meevalkertje werd een tegenvallertje. Uit de nieuwe echo bleek dat het er niet zo rooskleurig aan toeging in die zwangere buik van me. Er was groeiverschil tussen beide kindjes. De een was duidelijk groter dan de ander. Er werd gekeken, er werd nog meer gekeken, er werd gemeten en nog meer gemeten, er werd gezocht en nog meer gezocht, maar wat ze zochten werd niet gevonden. Ze zochten naar het vlies tussen beide kindjes, het vlies dat ertussen hoort te zitten, zodat ieder kind zijn eigen 'afdeling' heeft. Maar het vlies was onvindbaar. Ik vond dat helemaal niet raar, dat dat onvindbaar was: ik was tenslotte in blijde verwachting van een tweeling en een tweeling deelt nu eenmaal veel dingen. Wist ik veel dat óók een tweeling sommige dingen juist voor zichzelf moet hebben, dat ook een tweeling elk zijn eigen vruchtzak met vruchtwater moet hebben, ieder zijn eigen

placenta, en wanneer dat niet het geval is dat dat niet goed is, dat dat zelfs problematisch is. Na heel veel gezoek was er maar één conclusie te trekken: het vlies tussen de kindjes ontbrak. Nu werd ook duidelijk waarom er bij de punctie geen garantie kon worden gegeven dat er in twee vruchtzakken geprikt was, nu werd duidelijk dat dat zelfs onmogelijk geweest was: er waren er geen twee, er was er maar een. Toen dat goed en wel tot ons doorgedrongen was, kwam ook in het ziekenhuis de uitslag van de vruchtwaterpunctie binnen vanuit het AMC. Dokter Johan kwam het ons persoonlijk vertellen. In verband met de privacy werden de gordijnen rondom mijn bed dichtgetrokken, en daar kwam de uitslag. Allereerst, het belangrijkste: er waren geen afwijkingen gevonden, alles was gewoon gezond. En daarna ... wat zouden het zijn? Jongetjes of meisjes? Dat het een eeneiige tweeling zou zijn, wisten we al. Ze deelden samen de placenta en dan kan het alleen maar eeneiig zijn. Taterata ... Dokter Johan voerde de spanning even op en kwam toen met het verlossende woord: 'Het zijn twee ... meisjes!' Wat een geweldig nieuws. Na twee jongens, nu twee meiden. Wat wilden we nog meer?

Het plan was om het aan niemand te vertellen. Het zou ons geheim blijven tot aan de geboorte. Tot dan zou het voor iedereen een verrassing zijn. Dat voornemen was echter maar van korte duur. Ons geheim borrelde aan alle kanten uit ons en

binnen een paar uur wist iedereen het: Kees en Nel krijgen een meisjestweeling. Hieperdepiep hoera!!!

‘Neem maar voor drie dagen kleding mee,’ had de gynaecoloog bij mijn opname gezegd. Maar na drie dagen werd er helemaal niet meer gesproken over terug naar huis gaan. Er werd alweer een echo gemaakt. Er werd alweer zorgelijker gekeken. Het groeiverschil tussen beide meisjes was weer toenomen. Een week later weer een echo, en weer een groter verschil. Weer een week later weer een echo. De echo’s, waar ik me aan het begin van de zwangerschap zo op verheugde, begonnen me nu tegen te staan. Echo’s, die leuk hoorden te zijn, waren nu opeens niet meer zo leuk. Iedere keer was de uitslag een domper, iedere keer werden de berichten somberder. De berichten werden nu zo slecht dat de artsen van het ziekenhuis in IJmuiden advies gingen inwinnen bij het VU-ziekenhuis in Amsterdam. Het Zeeweg Ziekenhuis in IJmuiden werd opeens ‘het kleine, plaatselijke ziekenhuis’; zij vonden zich te klein en hadden te weinig ervaring met de zwangerschap die ik doormaakte. Ik voelde me daarentegen helemaal op mijn gemak in dat kleine, plaatselijke ziekenhuis. Lekker knus allemaal. De medepatiënten kwamen ook allemaal uit de buurt, na een paar dagen kende ik ook alle verpleegkundigen bij naam, en ik had een vaste gynaecoloog en vaste arts-assistenten. Heel persoonlijk allemaal. Eigenlijk voelde ik me iedere dag

meer vertrouwd hier, ondanks de akelige berichten, en begon ik ook te wennen aan het ziekenhuisgebeuren. Medepatiënten kwamen en gingen en ik mocht gewoon blijven. Heel gek, in een paar weken tijd creëer je gewoon je eigen wereldje in zo'n ziekenhuis. Na een poosje ken je de eigenaardigheden van het medisch personeel en zij leren steeds beter om te gaan met mijn eigenaardigheden. Het werd eigenlijk met de dag gezelliger. Nooit gedacht dat ik me zo thuis zou voelen in een ziekenhuis. Maar ja, ik lag er niet voor de lol. Er werd besloten dat ik voor een second opinion naar de VU moest, daar zouden ze ook een echo maken en dan maar afwachten welke conclusies ze in Amsterdam zouden trekken. Op een zonnige woensdagmorgen vertrokken we per ambulance naar de VU voor die second opinion. Daar zou veel van afhangen. Spannend allemaal. Voor het eerst van mijn leven lag ik in een ambulance. Met een somber gevoel kwamen we aan in de VU. We hoorden nu al een paar weken dat het slecht ging met de foetusmeisjes en waren bang voor het oordeel van zo'n belangrijk, academisch ziekenhuis. Zenuwachtig kwamen we bij de echoscopiste, bang voor wat we te horen zouden krijgen. Maar we hoefden helemaal niet bang te zijn. De berichten in de VU waren juist heel optimistisch. Zij zagen ook wel verschil in grootte tussen beide kindjes, maar het verschil was zodanig dat we ons daar geen zorgen over hoefden te maken. We

mochten weer terug naar het Zeeweg Ziekenhuis, maar ik moest wel bedrust houden en over een week terugkomen in de VU.

Opgelucht kwamen we weer op de afdeling in IJmuiden. We overhandigden de rapportage die we hadden meegekregen. Wij blij. Artsen in IJmuiden blij. Tenminste, dat dachten we in eerste instantie, maar helaas dachten de artsen in IJmuiden daar toch anders over: zij begrepen niet dat hetgeen zij op de echo's hadden gezien niet in de VU gezien werd. Dat vonden zij vreemd. En zo modderden we maar door. Praatje met de één, praatje met de ander, bezoekje van de gynaecoloog, onderzoekje van de arts-assistent, twee keer per dag bezoekuur, boekje lezen, wat tv-kijken; eigenlijk gebeurde er weinig spectaculairs. Het volgende uitstapje naar de VU was het enige spannende wat op de planning stond. Maar naar dat uitstapje keken we echt uit: even weg van de pessimistische berichten uit IJmuiden, op naar de optimistische berichten in Amsterdam.

6 oktober 1992, lekker vanmiddag weer voor een echo naar de VU. Ik had nu al ruim een maand volledige bedrust en werd per brancard de ambulance ingeschoven. Voor mijn gevoel een beetje overdreven allemaal – ook op de brancard in de wachtruimte van de VU – het leek wel of ik zwaar ziek was in plaats van gewoon alleen maar zwanger. Eindelijk was ik aan de beurt. Het ging weer net als alle vorige keren: ik kreeg gel op mijn buik en

het beeldscherm werd naar me toegedraaid om zelf goed mee te kunnen kijken. Spannend, hoe zou het er nu uitzien, nu we weer een week verder waren? Ja hoor, daar kwam het beeld. Er werd strak naar het scherm gekeken, toen werd er diep gezocht en het scherm werd op zwart gezet. Een stilte volgde. Een stilte die weinig goeds voorspelde. De spanning was voelbaar, en toen kwam de verpletterende mededeling: ‘Helaas, één van de twee meisjes leeft niet meer.’

Hoe kon dat nou?! Een week geleden waren ze in de VU nog zo optimistisch geweest. Een week geleden zeiden ze nog dat alles er goed uitzag. Een week geleden werd er nog gezegd dat we ons niet te veel aan moesten trekken van de negativiteit in het Zeeweg Ziekenhuis, want ach, dat ziekenhuis stond aan de vooravond van een sluiting. Het kleine ziekenhuis zou worden opgeslokt door het grotere Kennemer Gasthuis in Haarlem, dus de apparatuur in dat ziekenhuisje was vast wel wat verouderd. En nu bleek dat ze het in IJmuiden wél bij het rechte eind hadden. Verdwaasd en overvallen door dit bericht waren we niet in staat om te reageren. We konden het niet geloven. Onze droom viel plots compleet in duigen. Het enige wat ik wilde, was zo snel mogelijk terug naar mijn vertrouwde ziekenhuisbed in IJmuiden. Ik wilde naar mijn eigen artsen en verpleegsters. Voor mijn gevoel waren zij de enigen die me begrepen, zij stonden veel dichterbij ons dan die onpersoonlijke mensen in de VU.